

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **V. V. V.**, zast. Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 1. 2. 2018, č. j. 1 Az 40/2017 – 23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Průběh dosavadního řízení

[1] Žalobce podal dne 6. 4. 2017 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Dne 11. 4. 2017 poskytl údaje k podané žádosti a téhož dne s ním byl k této žádosti proveden pohovor. V protokolu o poskytnutí údajů žalobce uvedl, že je státním příslušníkem Vietnamské socialistické republiky, národností Kinh, buddhistického vyznání a není ani nikdy nebyl členem politické strany či jiné organizace. Je svobodný a bezdětný. Dále uvedl, že přiletěl do Prahy dne 22. 3. 2017, přičemž po přiletu mu bylo sděleno, že mu byl zrušen trvalý pobyt. Domníval se, že do České republiky přicestoval legálně. Zůstal na letišti a požádal o udělení mezinárodní ochrany. Uvedl, že do České republiky poprvé přicestoval, když mu bylo 14 let, přičemž zde žije již 15 let, má zde zázemí, rodinu, práci a snoubenku. Právní zástupce žalobce odmítl protokol o poskytnutí údajů k žádosti podepsat, jelikož mu nebylo umožněno zasahovat do tohoto úkonu. Při pohovoru žalobce doplnil, že do Vietnamu odjel pouze na krátkodobý pobyt za účelem návštěvy babičky. Zemi původu před 15 lety opustil, protože žil v České republice jeho otec. Žalobce doufá, že mu bude mezinárodní ochrana udělena, aby mohl dále pracovat, oženit se a aby se mohl vrátit ke svému běžnému životu. Potvrdil, že byl v roce 2012 pravomocně odsouzen na základě Okresního soudu ve Znojmě za zvlášť závažný zločin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. c) trestního zákoníku, přičemž svůj trest odnětí svobody již vykonal. Dále žalobce vypověděl, že má v České republice otce, snoubenku a široké příbuzenstvo. Právní zástupce žalobce odmítl protokol o pohovoru podepsat, jelikož mu nebylo umožněno zasahovat ani do tohoto úkonu.

[2] Žalovaný rozhodnutím ze dne 2. 5. 2017, č. j. OAM-65/LE-LE05-LE05-2017, neudělil žalobci mezinárodní ochranu, jelikož neshledal podmínky pro udělení azylu dle § 12,

§ 13 ani § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v relevantním znění (dále jen „zákon o azylu“), ani doplňkové ochrany podle § 14a či § 14b uvedeného zákona.

[3] Podle žalovaného žalobce neuvedl žádné skutečnosti, na jejichž základě by bylo možné učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, za kterou by byl ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu pronásledován, přičemž výslovně potvrdil, že nikdy nebyl členem politické strany či jiné organizace, ani se ve vlasti neúčastnil jakýchkoliv aktivit politického rázu, veřejně se neangažoval a neměl ani žádné problémy s tamními státními orgány či bezpečnostními složkami. Žalovaný nedospěl k závěru, že by žalobce mohl pociťovat odůvodněný strach z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, jelikož žádné takové potíže ani nezmínil, návrat do země původu odmítá z důvodu rodinných vazeb v České republice, své integrace do zdejší společnosti a skutečnosti, že zde pobývá již 15 let. Žalovaný konstatoval, že důvody pro udělení azylu jsou jednoznačně stanoveny zákonem, přičemž legalizace žadatelova pobytu v České republice, existence rodinných vazeb, ani dlouhodobá integrace do zdejší společnosti pod tyto důvody nespádají, a žalobce měl proto svou pobytovou situaci řešit jinou zákonnou cestou. Žalovaný neshledal ani podmínky pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny podle § 13 zákona o azylu, jelikož nikomu z rodinných příslušníků žalobce ve smyslu tohoto ustanovení nebyl v České republice udělen azyl. Žalovaný neshledal ani výjimečné okolnosti, které by odůvodňovaly přiznání humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, neboť žalobce je dospělá, plně právně způsobilá osoba, která dle svého vyjádření nemá žádné zvláštní potřeby, přičemž jeho zdravotní stav je dobrý, nevyžaduje tedy žádnou specializovanou či ve vlasti nedostupnou péči. S odkazem na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2009, č. j. 2 Azs 66/2008 – 52, ze dne 21. 4. 2010, č. j. 9 Azs 3/2010 – 62, a ze dne 28. 4. 2011, č. j. 1 Azs 5/2011 – 36, a na rozsudek ze dne 21. 5. 2010, č. j. 6 Azs 5/2010 – 57 (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), žalovaný dodal, že ani existenci soukromých či rodinných vazeb nelze považovat za důvod pro udělení azylu z humanitárních důvodů.

[4] Podle žalovaného nebyly naplněny ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany. Žalovaný konstatoval, že při posouzení politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v zemi původu vyšel z informací Ministerstva zahraničních věcí ze dne 26. 5. 2015, č. j. 98851/2015–LPTP, a ze dne 16. 4. 2014, č. j. 99311/2014–LPTP, ze zprávy Mezinárodní organizace pro migraci z května 2016, z výroční zprávy Amnesty International 2017 ze dne 22. 2. 2017, z výroční zprávy Human Rights Watch 2017 ze dne 12. 1. 2017, ze zprávy ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv ve Vietnamu ze dne 13. 4. 2016 a z informace Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra „Bezpečnostní a politická situace ve Vietnamu“ ze dne 20. 10. 2016. Žalovaný konstatoval, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, z nichž by bylo možné usuzovat, že by mu v případě návratu do vlasti hrozila vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu, přičemž ani žalovaný takové okolnosti nezjistil. Žalovaný neshledal ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny podle § 14b zákona o azylu, jelikož nikomu z rodinných příslušníků žalobce ve smyslu tohoto ustanovení nebyla v České republice udělena doplňková ochrana.

[5] Námitku právního zástupce žalobce, podle níž mu nebylo umožněno řádně hájit práva klienta, protože nemohl zasahovat do průběhu pohovoru a nemohl žalobci poskytovat právní pomoc, vyhodnotil žalovaný jako nerelevantní a odporující skutečnosti s tím, že právní zástupce žalobce byl přítomen všem úkonům správního řízení, avšak v souladu s § 23 odst. 6 zákona o azylu („*Pokud je provedení pohovoru přítomen zmocněnec žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo pověřený zástupce Úřadu Vysokého komisaře, není oprávněn do jeho průběhu jakkoli zasahovat. Po skončení pohovoru ministerstvo zmocněnci žadatele o udělení mezinárodní ochrany umožní vyjádřit se k jeho obsahu.*“) nebyl oprávněn zasahovat do pohovoru. Případné námitky mohl uvést do protokolu po skončení

pokračování

pohovoru. Žalovaný dodal, že měl zástupce žalobce několikrát v průběhu řízení možnost doplnit či naopak zúžit důvody žádosti nebo navrhnout doplnění podkladů, žádné z těchto možností však nevyužil, mohl také nahlížet do spisu a poskytovat žalobci právní pomoc bez omezení.

[6] Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“). Namítal porušení práva na účinnou právní pomoc podle čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod spočívající v tom, že jeho právní zástupce nemohl na základě § 23 odst. 6 zákona o azylu zasahovat do pohovoru, čímž mu bylo znemožněno poskytnutí právní pomoci v odpovídající kvalitě. Žalobce argumentoval tím, že možnost vznesení námitek vůči průběhu pohovoru až po jeho skončení nezajišťuje dostatečně ochranu práv žadatele o mezinárodní ochranu, jelikož pokud není námitka vznesena bezprostředně po protiprávním postupu správního orgánu, může dojít ke zkreslení úkonu jako celku. Žalobce tvrdil, že některé úkony mohou trvat i několik hodin, takže nemohou mít námitky proti formulaci otázek účinnost bezprostřední reakce právního zástupce. Podle žalobce je § 23 odst. 6 zákona o azylu v rozporu s Listinou a tudíž žalobce navrhl, aby městský soud předložil podle čl. 95 odst. 2 Ústavy návrh Ústavnímu soudu na zrušení tohoto ustanovení pro jeho rozpor s ústavním pořádkem.

[7] Městský soud žalobu zamítl v záhlaví označeným rozsudkem jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přičemž neshledal důvod k předložení návrhu na zrušení § 23 odst. 6 zákona o azylu Ústavnímu soudu. Svůj závěr městský soud odůvodnil specifickou povahou pohovoru s žadatelem, jehož věrohodná, nebo naopak nevěrohodná výpověď je často tím nejpodstatnějším podkladem v řízení ze strany žadatele. Podle městského soudu je nepochybné, že odpovědi na kladené otázky musí být poskytnuty žadatelem osobně. Právě z pohovoru většinou vyplyne, zda je či není výpověď žadatele věrohodná a konzistentní. S odkazem na komentář k zákonu o azylu (*Hana Lupačová, Miroslav Jurman, Věra Honusková, Pavel Molek, David Kosař. Zákon o azylu. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2010*) městský soud konstatoval, že právní zástupce by neměl sám aktivně bez vyzvání zasahovat do kladených otázek či do žadatelových odpovědí a neměl by žadateli při odpovídání jakkoli radit. Naopak právní zástupce má průběh pohovoru sledovat, přičemž má na závěr možnost se k jeho průběhu a obsahu vyjádřit, případně navrhnout položení dalších otázek. Právní zástupce má rovněž možnost vyjádřit se k sepsanému protokolu z pohovoru a uplatnit vůči němu námitky.

[8] Městský soud dále připomněl specifickou povahou řízení ve věci mezinárodní ochrany a jeho odlišnosti od řízení trestního, přičemž poukázal na skutečnost, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany je žadatel osobou, která o něco žádá, nikoliv osobou, které je dokazována vina a ukládán trest. Městský soud souhlasil s tím, že právní zástupce musí mít možnost uplatnit námitky vůči sugestivním či kapiózním otázkám a jiným případným nezákonným postupům správního orgánu, nesmí však narušit průběh pohovoru, který je pro řízení ve věci mezinárodní ochrany zásadní. Skutečnost, že právní zástupce může do pohovoru aktivně vstoupit až na jeho konci, neznamená neúčinnost poskytované právní pomoci. Jeho úkolem je zejména poukázat na veškeré okolnosti, které odůvodňují potřebu mezinárodní ochrany udělit, přičemž § 23 odst. 6 zákona o azylu tomu nikterak nebrání. Soud poukázal rovněž na skutečnost, že pohovor má provádět kvalifikovaná osoba, která ví, jaké otázky má žadateli klást. Předmětné ustanovení (§ 23 odst. 6 zákona o azylu) využilo možnosti dané členským státům EU čl. 23 odst. 3 druhým pododstavcem směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), podle něhož členské státy mohou stanovit, že právní poradce nebo jiný poradce může do osobního pohovoru zasáhnout až v jeho závěru.

II.

Kasační stížnost, vyjádření žalovaného

[9] Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů, které lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s.

[10] Stěžovatel zpochybňuje závěr městského soudu, že při pohovoru bylo dostatečně naplněno právo stěžovatele na účinnou právní pomoc podle čl. 37 odst. 2 Listiny. Uvádí, že již v žalobě namítal, že při pohovoru se stěžovatelem, jakož i při poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu byl přítomen jeho právní zástupce, kterému bylo s odkazem na § 23 odst. 6 zákona o azylu zakázáno zasahovat do průběhu pohovoru. Stěžovatel namítá rozpor tohoto ustanovení s čl. 37 odst. 2 Listiny a tvrdí, že popsáním postupem bylo porušeno jeho právo na účinnou právní pomoc. Má za to, že aby mohl advokát poskytovat skutečně účinnou právní pomoc, musí mít možnost vznášet námitky nejen proti sugestivním a kapciózním otázkám, ale i vůči všem nezákonným postupům správního orgánu. Příkladem uvádí zastrašování a ponižování žadatele, kladení otázek formulovaných nesrozumitelně nebo nepřiměřeně intelektu, vzdělání či jazykovým schopnostem žadatele. Pokud se bude právní zástupce moci vyjádřit až na závěr pohovoru, nebude mít taková intervence účinnost okamžité námitky, protože mezitím může dojít k ovlivnění a zkreslení úkonu jako celku. Právo na účinnou právní pomoc je natolik významné, že nemůže být omezeno tak, že právní zástupce nemůže proti nezákonnému postupu při provádění úkonu zasáhnout okamžitě. Stěžovatel se domnívá, že zákaz zásahu právního zástupce do pohovoru v předmětném případě znamenal i zákaz klást stěžovateli otázky, přičemž žalovaný sám právního zástupce ke kladení otázek nevyzval.

[11] Stěžovatel dále namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spočívající v nedostatku důvodů, když tvrdí, že městský soud se dostatečně nevypořádal s jeho argumentací ohledně protiústavnosti postupu žalovaného i samotného § 23 odst. 6 zákona o azylu. Stěžovatel vyjádřil nesouhlas s pojetím práva na účinnou právní pomoc, které předestřel městský soud. Takové pojetí právní pomoci nezaručuje žadateli dostatečnou ochranu před sugestivními, kapciózními či nesrozumitelnými otázkami a dalším negativními situacemi, které mohou při pohovoru nastat. Podle stěžovatele soud nevysvětlil, jaký veřejný zájem odůvodňuje existenci takového specifického omezení práva na účinnou právní pomoc ve srovnání s jinými druhy řízení. Stěžovatel dále připomíná, že nenamítal nesoulad předmětného ustanovení s procedurálními směrnici, avšak samotné znění směrnice neodůvodňuje omezení práva zaručeného Listinou.

[12] Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zvažil předložení návrhu na zrušení § 23 odst. 6 zákona o azylu pro jeho rozpor s čl. 37 odst. 2 Listiny Ústavnímu soudu.

[13] Stěžovatel dále navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[14] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s odůvodněním napadeného rozsudku, přičemž odkázal na obsah správního spisu a na své vyjádření k žalobě. Uvedl, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem. Stížní námitky označil za nedůvodné a z velké části shodné s argumentací, kterou vypořádal ve svém rozsudku již městský soud. Jedná se dle žalovaného výlučně o procesní námitky, naopak námitky směřující do merita věci stěžovatel vůbec nevznáší.

[15] Žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl pro nedůvodnost.

pokračování

[16] K vyjádření žalovaného podal stěžovatel repliku, podle níž je argumentace žalovaného i městského soudu založena na tom, že omezení práv zástupce při provádění pohovoru usnadňuje práci správního orgánu. Smyslem právního zastoupení je ovšem dle stěžovatele naopak znesnadňovat práci jakéhokoli orgánu veřejné moci, pokud jedná nezákonně proti oprávněným zájmům klienta. Dále stěžovatel poukázal na to, že obdobná omezení práv zástupce při provádění výslechu účastníka správního řízení byla vložena též do § 169j zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

III.

Posouzení přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[17] Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku městského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[18] Nejvyšší správní soud se dále ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

[19] Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.

[20] Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

[21] Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně.

[22] Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele*.

[23] Stěžovatel v kasační stížnosti neuvádí důvody, proč by měla být ve smyslu § 104a s. ř. s. považována za přijatelnou, a ani Nejvyšší správní soud takové důvody neshledal.

[24] K námitce nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku Nejvyšší správní soud uvádí, že eventuální nepřezkoumatelnost rozhodnutí krajského (městského) soudu může za určitých okolností naplnit důvody přijatelnosti kasační stížnosti, a to dokonce i za situace, kdy to stěžovatel výslovně nenamítne. V daném případě však Nejvyšší správní soud tento důvod přijatelnosti kasační stížnosti neshledal, neboť městský soud se s jedinou uplatněnou žalobní námitkou stěžovatele týkající se tvrzeného zkrácení jeho ústavního práva na právní pomoc důkladně vypořádal zejména v odstavcích 19 – 22 svého rozsudku, které sám stěžovatel takto správně identifikuje a s nimiž v kasační stížnosti polemizuje. Výše rekapitulovanou argumentaci

městského soudu není třeba na tomto místě opakovat; z tohoto odůvodnění podaného městským soudem je jasně patrné, na základě čeho soud předmětné závěry přijal a jakými úvahami byl přitom veden (včetně identifikování veřejného zájmu, vzhledem ke zvláštní povaze řízení ve věci mezinárodní ochrany, na získání stěžovatelovy pokud možno nezkrácené, autentické výpovědi, na jejímž základě bude možné prověřit jak hodnověrnost, tak posléze důvodnost dané žádosti o udělení mezinárodní ochrany). Tuto úvahu lze proto považovat za plně přezkoumatelnou.

[25] Jedinou další uplatněnou kasační námitkou je opět tvrzené zkrácení práva stěžovatele na účinnou právní pomoc ve správním řízení, respektive s tím související otázka souladu § 23 odst. 6 zákona o azylu s čl. 37 odst. 2 Listiny. Předně je třeba poukázat na to, že stěžovatel tuto výlučně procesní námitku uplatňuje samostatně, aniž by současně alespoň tvrdil jakýkoliv zásah do jeho hmotněprávní sféry, tedy vůbec neupřesňuje, jaká forma mezinárodní ochrany mu měla být žalovaným udělena a z jakých důvodů, ani jaký případný vliv by měla tvrzená procesní vada na (hmotněprávní) zákonnost rozhodnutí žalovaného ve věci mezinárodní ochrany. Stěžovatel sice zmiňuje celou řadu negativních situací, které mohou v průběhu pohovoru nastat, nicméně dokonce neuvádí ani to, že by k některé z nich došlo konkrétně v jeho případě, tedy že by mu skutečně správní orgán během pohovoru (či při doplnění údajů žádosti) položil sugestivní, kapciózní, nesrozumitelnou či jinak nevhodnou otázku, nebo naopak stěžovateli neumožnil uplatnit některá důležitá tvrzení či se ho nezeptal na některé konkrétní podstatné okolnosti, natožpak aby stěžovatel uváděl, jaký vliv by měla taková konkrétní pochybení při vedení pohovoru na výsledek správního řízení. Stěžovatel sice tvrdí, že jeho právní zástupce ani na závěr pohovoru neměl možnost klást stěžovateli doplňující otázky, neuvádí však, jaké otázky to měly být, ani dodatečně neuplatňuje tvrzení, jež by byla odpovědi na tyto otázky, ani opět neuvádí, jak by odpovědi na tyto blíže nespecifikované otázky ovlivnily konečné rozhodnutí ve věci. Navíc z protokolu o daném pohovoru vyplývá, že pracovník žalovaného provádějící pohovor nebránil zástupci stěžovatele, aby mu na závěr pohovoru, po té, co byly vyčerpány dotazy žalovaného, položil doplňující otázky. To ovšem zástupce stěžovatele neučinil a na dotazy správního orgánu, zda se chce vyjádřit k obsahu pohovoru, zda se chce vyjádřit k žádosti, dále zda chce předložit k žádosti svého klienta nějaké doklady, dokumenty či jiné materiály a zda má nějaké námitky k obsahu vyhotoveného protokolu, odpověděl ve všech případech negativně.

[26] Již z těchto skutečností je zřejmé, že Nejvyšší správní soud nemohl na základě dané kasační stížnosti konstatovat pochybení městského soudu či žalovaného, které by mohlo mít dopad do hmotněprávní sféry stěžovatele. Ochrana procesních práv, ani ve své ústavní podobě, tedy, jak je vtělena do hlavy páté Listiny, není samoučelná, ale slouží v konečném důsledku k ochraně práv hmotných, jejichž zkrácení ovšem stěžovatel vůbec netvrdil a již jen z toho důvodu nemůže být jeho kasační stížnost shledána přijatelnou, ani nemůže být dán důvod k předložení návrhu na zrušení § 23 odst. 6 zákona o azylu Ústavnímu soudu. Nejvyšší správní soud není legitimován k zahájení řízení před Ústavním soudem ve věci abstraktní kontroly ústavnosti, o což stěžovatel vlastně usiluje, naopak návrh na zrušení konkrétního zákonného ustanovení může dle čl. 95 odst. 2 Ústavy Nejvyšší správní soud předložit Ústavnímu soudu pouze v případě, má-li ho použít při řešení své věci, tedy nyní pro rozhodnutí o dané kasační stížnosti, což ovšem, vzhledem k obsahu této kasační stížnosti, není splněno.

[27] Nad rámec nutného odůvodnění Nejvyšší správní soud dodává, že se v obecné rovině ztotožňuje s důvody, jimiž městský soud vysvětlil, proč považuje omezení možností právního zástupce žadatele zasahovat do průběhu pohovoru, jak je stanoveno v § 23 odst. 6 zákona o azylu, za ústavně konformní. Je třeba skutečně přihlédnout ke zvláštní povaze řízení ve věci mezinárodní ochrany, v němž správní orgán často rozhoduje za situace důkazní nouze, kdy jediným podkladem pro posouzení hodnověrnosti a následně i důvodnosti žádosti je, vedle údajů poskytnutých k žádosti a shromážděných relevantních informací o zemi původu, právě jen

pokračování

žadatelova výpověď získaná pohovorem, proto procedurální směrnice v čl. 23 odst. 3, ale i v odst. 4 (mj. možnost požadovat osobní přítomnost žadatele při pohovoru a osobní odpovědi žadatele na položené otázky) umožňuje členským státům stanovit pravidla týkající se účasti zástupce při pohovoru obdobná těm, jež obsahuje § 23 odst. 6 zákona o azylu. Účelem této právní úpravy rozhodně není usnadnit správnímu orgánu práci, jak uváděl stěžovatel v replice, ale získat důležitý podklad pro jeho rozhodnutí v podobě autentické žadatelovy výpovědi. Pohovor správního orgánu s žadatelem tak nelze v žádném případě ztotožňovat s procesními instituty, jež vykazují některé podobné rysy, ale také zásadní odlišnosti, jako je např. výslech obviněného v trestním řízení. Poukaz stěžovatele na podmínky účasti právního zástupce cizince při jeho výslechu jakožto účastníka řízení dle § 169j zákona o pobytu cizinců je pro nyní posuzovanou věc mezinárodní ochrany již zcela irrelevantní.

[28] Závěry městského soudu k dané otázce následně upřesnil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 8. 2018, č. j. 2 Azs 358/2017 – 46, v němž § 23 odst. 6 zákona o azylu vyložil ústavně konformním způsobem tak, že zakazuje pouze napovídání či obsahové zasahování zástupce do výpovědi žadatele. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem, tedy především k absenci tvrzení stěžovatele o materiálním zkrácení jeho práva na právní pomoc s dopadem do jeho hmotněprávního postavení, však nemůže ani posun ve výkladu § 23 odst. 6 zákona o azylu, jež přinesl zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu, založit přijatelnost nyní posuzované kasační stížnosti.

IV.

Závěr a náklady řízení

[29] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že jeho ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti a městský soud se *prima facie* v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu dotčených ustanovení podaného v související judikatuře. Otázky nastolené v kasační stížnosti nejsou judikaturou řešeny rozdílně, nebylo třeba učinit judikaturní odklon a nebylo ani shledáno zásadní pochybení městského soudu, jež by mohlo mít dopad do hmotněprávní sféry stěžovatele. Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[30] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 10. října 2019

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu